

Shaykh al-Islam Ibn Taymiyya

... en stående bergstopp

Sju århundraden har passerat sedan Shaykh al-Islam Ibn Taymiyya – må Allah förbarma sig över honom – dog år **728 e.H.** Han är en av de högsta och mest framstående topparna i kunskapens bergskedja.

Hundratals år har gått, men ljuset från hans kunskap lyser fortfarande klart och strålarna från hans insikter fortsätter att skina. Detta är – och Allah vet bäst – ett tecken på det **gudomliga accepterandet**, som är frukten av uppriktighet, och också på den **styrka och soliditet** som präglar hans vetenskapliga arv, som han lämnade till den islamiska umman. Han lämnade efter sig ett arv upplyst av **Allahs bok** och **Hans Profets ﷺ sunna**.

Ibn Taymiyya utmärkte sig genom unika egenskaper som gjorde honom till en lysande och framstående lärd. Dessa egenskaper bestod av:

- **vetenskaplig allvarlighet**
- **djup och omfattande kunskap**
- **en encyklopedisk förmåga**
- **fast förankring i många vetenskaper**

Så mycket att den som hörde honom tala om ett ämne trodde att han inte behärskade något annat, på grund av hans djupa insikt och fullständiga

behärskning – som hans samtida vittnade om.

Han renade denna kunskap med **ödmjukhet inför Allah och gudsfruktan**, så att hans intellekt och hjärta förenades. Han hade ett skarpt sinne och ett rent hjärta. Han förenade **stark kunskap** med **stark tro**, och visade därmed bilden av den idealiske muslimen: klar i sin kunskap och ren i sin själ.

Hans liv präglades av **helhet och balans**. Den som läser hans biografi ser:

- Ibn Taymiyya som lärd
- Ibn Taymiyya som mujahid
- Ibn Taymiyya som moralisk väktare
- Ibn Taymiyya som samhällsreformator
- Ibn Taymiyya som den goda sonen
- Ibn Taymiyya som den lysande läraren

Han levde sitt liv fyllt av givande, bar ummans bördor i varje område och kämpade mot islams fiender med både **tungan och svärdet**. Han var i sanning **en man som motsvarade en hel umma**.

Han var en fulländad man, och han var för sin umma vad stora män bör vara för sina folk.

Hans vetenskapliga sida

Det finns många lysande aspekter i hans vetenskapliga liv som förvånar den som studerar hans biografi. Redan som ung var han:

- ivrig
- passionerad för kunskap
- ansvarstagande
- med ett moget och klokt sinne

Han hade en själ som strävade uppåt, en stark intellektuell hunger och en fast metod, vilket gjorde honom till en imam inom många vetenskaper.

Hans kärlek till kunskap och hans inre ro i att ägna sig åt den är tydlig i hans liv. Ett exempel är när han blev sjuk och läkarna förbjöd honom att studera. Han svarade dem övertygande att det är känt att en av orsakerna till tillfrisknande är att själen sysselsätts med det som ger den ro.

Han var en själ som längtade – och den längtade efter kunskap. Hans själ sveptes in i de ädlaste vetenskaperna och fylldes av gudomliga insikter,

tills de blev ett hjärta som slog och ett sinne som pulserade.

Det har sagts:

”Ibn Taymiyya var stark i sitt tänkande och i sin argumentation, eftersom han tränade sitt intellekt i de rationella vetenskaperna såsom matematik, algebra, arvsrätt, filosofi, kalam och usul al-fiqh.” (1)

Allah – den Upphöjde – välsignade Ahmad ibn Taymiyya med dessa intellektuella gåvor, och han ägnade sig helt åt kunskap. Han hade en djup förståelse för det budbäraruppdrag som förväntas av den som tillhör **umman som ska vittna över mänskligheten** – islams umma. Han steg i kunskap enligt en metodisk väg, tack vare sin uppväxt i ett hus fyllt av lärdom, tills han blev en ledande auktoritet inom varje vetenskap han studerade.

... och den som begrundar Ibn Taymiyyas kunskap, som kännetecknas av både djup och bredd, inser att bakom denna framgång finns Allahs nåd

I hans biografi, redan från barndomen, finns tecken på **hans starka förhållande till Allah**, hans ödmjukhet inför Honom och hans avskildhet för dyrkan. Detta visar att han var medveten om att **all förtjänst ligger i Allahs hand**, och att även ett briljant intellekt, skarp intelligens och ett snabbt sinne **inte leder till sanningen eller Allahs välbehag** annat än genom den väg som Herren – upphöjd är Han – har föreskrivit.

”Ibn Taymiyya studerade alla de läror och skolor som var kända i hans tid, och han studerade dem brett och djupt. Han drevs av en stark önskan att förstå dessa lärors innersta väsen och att uppfatta deras verklighet. Han läste filosofi och trängde in i dess detaljer. Han kände till den antika grekiska filosofin, vilket framgår av hans citat från Platon och Aristoteles och hans jämförelser mellan dem. Han kände också till den aristoteliska logiken och kritiserade den, trots att han drog stor nytta av den i sina diskussioner med olika grupper.” (2)

Ibn Taymiyya hade dessutom färdigheter som hjälpte honom i forskning och debatt:

- skarpt intellekt
- snabb uppfattningsförmåga
- stark minneskapacitet

Dessa egenskaper gjorde att han kunde bryta sina motståndares argument. Hans metod kännetecknades av **intellektuell sammanhållning, starka bevis och korrekta slutsatser**, vilket gjorde att vissa som studerade hans verk blev övertygade av hans argument. Ett exempel är *“Ayatollah al-Ozma”* Abu al-Fadl al-Barqa‘i, som när han läste *“Minhaj al-Sunnah”* insåg sanningen och skrev boken **“Kashr al-Sanam”** (“Krossandet av avguden”), där “avguden” syftar på *al-Kafi* av al-Kulayni. Han övergav shiitisk teologi.

Andra som närmade sig hans verk med avsikt att kritisera honom blev i stället imponerade och höll med honom — som i fallet med den store lärde **Muhammad Khalil Harras**, professor i tawhid och logik vid al-Azhar.

Hans metod i att bemöta motståndare

Den vetenskapliga seriositeten, metodiska noggrannheten och höga moraliska standard som kännetecknade Shaykh al-Islam Ibn Taymiyya gjorde att han var **ytterst exakt** när han tillskrev åsikter till deras förespråkare och när han återgav olika läror.

“Det är viktigt att påpeka något som är fullständigt tydligt i Ibn Taymiyyas åsikter och hans sätt att argumentera: han nämner aldrig en åsikt om någon utan att ha hört den direkt eller läst den i en bok som han själv har studerat.”

I hans samlingar finns många av hans debatter med innovatörer och vilsegångna grupper. Där finns också många av hans unika metoder i diskussioner, där han använde former av argumentation som endast han i sin tid behärskade.

“Det är naturligt att denna direkta kontakt eller tillförlitliga läsning placerar Ibn Taymiyya utom räckhåll för anklagelser om okunnighet, fel eller vilseledning.” (3)

Därför var en av hans mest framträdande egenskaper **rättvisa och objektivitet** gentemot sina motståndare. Han nämnde deras goda sidor och förnekade dem inte deras rättigheter. Hans elev Ibn al-Qayyim sade:

”Om vi bara kunde vara mot våra vänner så som han var mot sina fiender!”

Hans metod

Ibn Taymiyyas metod bygger på:

- att hålla fast vid **Koranen och sunnan**
- att **upphöja uppenbarelsen**
- att följa **salafs förståelse**
- att bygga kunskap på **bevis och överförd tradition**

Hans arv präglas därför av:

- **djup förståelse av hadith och athar**
- **skarp analys**
- **beaktande av shari‘as syften**

Vad vår tid behöver från Ibn Taymiyyas skola

Det som vår tid mest behöver från Ibn Taymiyyas arv är:

- **tillit till den islamiska metoden**
- att hålla fast vid Koranen med styrka
- klarhet i vägen
- stabilitet inför främmande ideologier
- förmåga till kritiskt tänkande
- intellektuell självrespekt